

สารนิพนธ์เรื่อง	มาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
คำสำคัญ	กฎหมายจราจร/มาตรการทางกฎหมาย
นักศึกษา	พินิตารวงโท สุสิริวงษ์ ยอดวงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.เอกพงษ์ สารน้อย
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2566

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 13 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2565) เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นและเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน อย่างไรก็ตามปัจจุบันประเทศไทยก็ยังคงประสบปัญหาในเรื่องอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะอุบัติเหตุจากการขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือขับขี่ในขณะที่เมาสุรา เนื่องจากผู้ขับขี่และผู้ใช้ทางไม่เคารพกฎหมายจราจร หรือไม่เกรงกลัวต่อการกระทำผิดกฎหมายโดยมีสาเหตุมาจากความไม่เหมาะสมของการบังคับใช้ หรือ บทลงโทษของผู้กระทำความผิด

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พบว่าภายใต้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับบทลงโทษ และลักษณะของการกระทำผิดอันเกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ซึ่งรายละเอียดของความผิดจะถูกกำหนดโดยกฎหมายลำดับรอง ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เช่น กฎกระทรวง หรือระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นมาตรการเสริมในการสร้างวินัยการขับขี่ เพื่อแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ หรือการกระทำที่มีผู้กระทำความผิดแล้วส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงในสังคม อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าตัวบทกฎหมายดังกล่าว ยังไม่มีความสามารถในการข่มขู่ หรือยับยั้งให้คนไม่กล้า หรือเกรงกลัวในการกระทำ

ความผิดได้ ส่งผลให้ยังเกิดการฝ่าฝืนกฎหมายของผู้ขับขี่และผู้ใช้ทางอยู่เสมอ ซึ่งเห็นได้จากจำนวนอุบัติเหตุจากการจราจรในประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี (2) ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 โดยเฉพาะความผิดที่มีโทษปรับทางอาญา พบว่าภายใต้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดได้แก่ การตัดแต้มใบขับขี่ การชำระค่าปรับ และการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต อย่างไรก็ตาม บทลงโทษที่มีโทษปรับทางอาญา และการตัดแต้มนั้น ปัจจุบันยังไม่สามารถส่งผลให้กับผู้ขับขี่และผู้ใช้ทางเกิดความเกรงกลัวในผลของบทลงโทษทางกฎหมาย (3) ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้เจ้าพนักงานตำรวจจราจรในการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กับผู้กระทำความผิด พบว่าพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ถือเป็นกฎหมายหลักในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจจราจร อย่างไรก็ตาม การที่พระราชบัญญัติจราจรให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบปรับอย่างกว้าง ส่งผลให้ความเคารพกฎหมายของคนในสังคมลดลง และเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานจราจรใช้โทษและมาตรการบังคับเป็นข้อต่อรอง เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วย ซึ่งหากเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และราชอาณาจักรสวีเดน แล้ว ทั้งสามประเทศต่างให้ความสำคัญกับลักษณะของการกระทำความผิดและบทลงโทษเพื่อป้องกันการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย พร้อมทั้งให้เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจในการยึดใบอนุญาตขับขี่ และเขียนใบสั่งเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด เช่น ประเทศญี่ปุ่น ในกรณีของการกระทำความผิดมาแล้วซ้ำนั้น ไม่เพียงแต่ห้ามเฉพาะผู้ขับขี่ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ยังกำหนดความผิดไปถึงผู้ที่ให้ยืมรถ หรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ผู้ขับขี่ด้วย สหราชอาณาจักรได้กำหนดบทลงโทษในการตัดแต้ม และ ค่าปรับสำหรับผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะความผิดกรณีขับรถเกินอัตราความเร็วที่กฎหมายกำหนดสำหรับราชอาณาจักรสวีเดน ได้ดำเนินโครงการ Vision Zero โดยได้ดำเนินการออกแบบถนนเพื่อความปลอดภัยของคน ทั้งคนขับและคนที่เดินถนน มากกว่าความสะดวกสบายในการขับขี่

ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาทางกฎหมาย โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ดังนี้ (1) ควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมลักษณะของการกระทำความผิดให้มีความเหมาะสมกับปัจจุบันมากยิ่งขึ้น (2) ควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโทษปรับในฐานความผิดที่กระทบสิทธิของประชาชนโดยรวม ให้สูงมากยิ่งขึ้นจนเกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด (3) ควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ให้เจ้าพนักงานจราจรเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ เมื่อพบการกระทำความผิดสามารถออกหมายเรียก หมายจับ และติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีจนเสร็จสิ้นกระบวนการความ เพื่อให้การติดตามและจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษมีความรวดเร็ว